

De wonderbaarlijke werkelijkheid van Han van Wetering

Kale muren, als voor de opening van een galerie, merkt de voorbijganger op in de Rechtstraat in Maastricht, ter hoogte van de galerie Wanda Reiff. Tegelijk valt op dat de middenruimte beheerst wordt door het beeld van drie daarin bekwam opgestelde sculpturen van kloek formaat. Dat valt op door de bijzonderheid van hun vormgeving maar ook door hun geprononceerde kleur en dat is nieuw voor Van Wetering. Tien tegen één dat de voorbijganger is blijven staan. Dat effect heeft het beeldhouwwerk van Van Wetering altijd wel gehad, bedenkt men, overwegend wat er aan veranderd is. Het heeft een soort expressiviteit die een mens aanbe-grijpt bij de revens en aanspreekt op een niet altijd beleefde toon.

Waar schuilt dat in? Is Van Wetering zo'n groot kunstenaar? Die ene bitere ironiserende kijk heeft op de wereld en zijn publiek treitert met frustraties van zijn al te traditionele schönheitsempfindung? Of is het allemaal begonnen met het vermogen van deze beeldhouwer om alles wat maar enigszins brandbaar is als matten, jutezakken, planten en cadavers in de was te dopen, aan te kanalen en in brons te gieten? Zijn vernieuwende manier van bronsgieten heeft hem stellig een arsenaal van uitdrukkingmiddelen verschaft, dat hem in staat stelt de werkelijkheid op een geheel eigen en overal herkenbare wijze te verbeelden. Is de vorm van zijn verbeelding van St. Servaas bepaald door die assemblerende werkwijze, de voorradigheid van aan het nabije leven ontleende vormen of door een alles overheersende notie van vergankelijkheid, priesterlijke macht, beklemming en magie? Misschien wel door allebei: „Vraag het hem”, zal een verstandig mens zeggen. Maar die benadering leidt altijd tot een teleurstelling. Het antwoord is niets-zeggend of het verstoort een droom. Stel dat men een componist toevrouwt dat het luisteren naar zijn muziek het beeld oproept van een zee en een vrouw die langs de golven loopt alsof zij nooit zal sterven. Wie zal daar antwoorden: mijnheer dat is een grote vergissing. Tenslotte blijft alle creatie een intuïtief proces en het resultaat is op legitieme wijze multi-interpretabel.

Van Wetering heeft bekendheid gekregen door zijn deuren voor het Natuur Historisch Museum in Maastricht, een opdracht waarvoor men geen betere keus had kunnen maken, en laatstelijk door zijn bronzen deuren voor het provinciehuis. Op tentoonstellingen verscheen hij met traditie en taboes doorbrekende sculpturen, vaak met een provocerende uitstraling, mede veroorzaakt door de directheid van de beeldtaal, soms op het anecdotische af. Eenzijdigheid kan hem niet worden toegeschreven. Hij maakte voor een kinderspeelplaats een voerbak voor vogels in een ontroerend simpel idioom, compleet met in brons gegoten boterhammen, vogels en aantrekkelijk gekleurde appels, het eerste gebruik van polychromie dat ik mij herinner. En ook op de tentoonstelling bij Wanda Reiff bespeuren wij een scala van gemoedsbewegingen, van lichte humor zoals een assemblage 'chateau mouton' tot aan de magische ernst van een met zwart marmer en brons gecomponeerd beeld, dat associaties wekt met de kunst der Egyptenaren.

Het is intussen verwonderlijk hoe met drie grote beelden in de voorzaal en een kollektie kleinplastieken in de kabinetten van het achterhuis, een indringend beeld kon worden geschapen van het wonderland van Van Wetering. Wat de kollektie toont aan konstanten wordt aktueel gemaakt door variabelen, misschien

● *Weterings wonderbaarlijke werkelijkheid, te zien in galerie Wanda Reiff*

moet er veeleer van een ontwikkeling worden gesproken. Daarin valt dan allereerst het gebruik van kleur op, die anders dan bij het beeld van de voerbak, hier een eigen functie heeft. Zij dient om een mate van vervreemding te bereiken waarin de directheid van veel vroeger werk achterblijft, het duidelijkst waarneembaar bij de sculptuur van de drenkeling die niets anecdotisch meent heeft maar alle vrijheid laat voor de verbeelding van de beschouwers, die trouwens voor iedere beleving van kunst, beelden en andere, wezenlijk is. De kleur maskeert de figuratie meer dan dat zij haar accent verleent.

Wie denkt dat het assembleren meer plaats heeft ingenomen in dit oeuvre vergist zich deels door oppervlakkige waarneming; wat een wasmand lijkt, een handschoen en een houten leuning blijkt op een geraffineerde manier tot brons te zijn versteld en in verf gezet; objects trouwe's en schijnbare toevalstreffers zijn met onmiskenbaar vakmanschap verstoend en verduurzaamd voor de eeuwigheid.

Alles overheersend is de indruk, die misschien wel een deel van de filosofie achter dit werk dekt, dat alles vorm gekregen heeft in een eigentijds idioom, dat de sporen draagt van een welvaartsstaat, de traditionele notie uitwit van mooi en vies afval rehabiliteert, alle vergankelijkheid arresteert en alle trivialiteit verheft tot een nieuwe esthetiek, ir, de oorspronkelijke zin van zich in de waarneming dringen, zich onderscheiden, als in de overdrachtelijke zin van: verfraaid en met kleur en bladgoud veredeld.

Galerie Wanda Reiff: Han van Wetering tot 4 januari.

Pieter Defesche